

คำวินิจฉัยของ นายมานิต วิทยาเต็ม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๔๕

วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๕

เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสมาชิกภาพของนายชววิทย์ กมลวิศิษฎ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคชาติไทย

นายประแส มงคลศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๑๑๘ คน (ผู้ร้อง) เสนอคำร้องผ่านประธานสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๖ มีสาระสำคัญสรุปได้ว่า นายชววิทย์ กมลวิศิษฎ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคชาติไทย (ผู้ถูกร้อง) เดิมเป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทยรวมเข้ากับพรรคชาติไทย เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๘ นายชววิทย์ กมลวิศิษฎ์ ผู้ถูกร้อง จึงเป็นสมาชิกพรรคชาติไทยนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรค ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๒ ประกอบกับมาตรา ๗๓ การที่ผู้ถูกร้องมีชื่อสมัครรับเลือกตั้งลำดับที่ ๖ ในบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคชาติไทยได้ยื่นต่อคณะกรรมการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๘ นั้น ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกของพรรคชาติไทยไม่ครบกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวัน ผู้ถูกร้องจึงขาดคุณสมบัติในการเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๗ (๔) ว่า “เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน” ผู้ร้องกับพวกจึงขอให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๘ วรรคหนึ่ง (๔) เพราะขาดคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๔)

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องแล้ว มีมติให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๙๖ และได้ส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ผู้ถูกร้องชี้แจงต่อผู้ว่า ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๖ ในเวลาที่พรรคต้นตระกูลไทยยุบรวมกับพรรคชาติไทยนั้น ผู้ถูกร้องมีคุณสมบัติในการเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง

เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในฐานะสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทยแล้ว เมื่อมีการยุบพรรคต้นตระกูลไทย เข้าร่วมกับพรรคชาติไทยและผู้ถูกร้องต้องย้ายสังกัดไปเป็นสมาชิกพรรคชาติไทย ผู้ถูกร้องมีสิทธิ นับระยะเวลาที่เป็นสมาชิกพรรคใหม่ต่อเนื่องจากระยะเวลาที่เป็นสมาชิกพรรคเดิมและมีสิทธิอ้าง คุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๔) ที่มีอยู่แล้วได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๓

ประเด็นที่ต้องพิจารณา คือ การพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมือง ที่ถูกศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเพื่อไปร่วมกับพรรคการเมืองอื่นนั้น สมาชิกภาพในสังกัด พรรคการเมืองใหม่จะมีระยะเวลานับต่อเนื่องมาจากระยะเวลาที่สังกัดอยู่ในพรรคเดิมที่ยุบแล้วได้หรือไม่ ในการพิจารณาคณะมนตรีของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๔) เพื่อวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพแห่งสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) หรือไม่

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๘๖ “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก ว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๘ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) หรือ (๑๑) หรือมาตรา ๑๓๓ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๑๐) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพ ของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภา ที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง”

มาตรา ๘๗ “การออกจากตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ภายหลังวันที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลง หรือวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิก คนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลง ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่สมาชิกผู้นั้นได้กระทำให้ในหน้าที่สมาชิก รวมทั้งการได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นก่อนที่สมาชิกผู้นั้นออกจาก ตำแหน่ง หรือก่อนที่ประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีที่ออกจากตำแหน่งเพราะเหตุที่ผู้นั้นได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ให้คืนเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่ผู้นั้นได้รับมาเนื่องจากการดำรงตำแหน่งดังกล่าว”

มาตรา ๑๐๗ “บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑๓๑

(๔) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

๑๓๑”

มาตรา ๑๑๘ “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

๑๓๑

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐๗

๑๓๑

(๑๐) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง หรือศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้พ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๕๖ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติหรือศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย แล้วแต่กรณี

๑๓๑”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๗๒ “เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๗๑ แล้วให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากันเป็นอันยุบไป โดยให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองใหม่ที่จัดตั้งขึ้น หรือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคการเมืองอื่นในกรณีที่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง และสมาชิกพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ที่จัดตั้งขึ้น และให้บรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของพรรคการเมืองเดิมโอนไปเป็นของพรรคการเมืองใหม่ตั้งแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งการยุบและการรวมพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๗๓ “ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนและให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

การพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้ว การที่บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๔) กำหนดคุณสมบัติของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ว่า “เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง แต่เพียงพรรคเดียวนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน” นั้น เมื่อตรวจสอบจากรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญและรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญแล้ว เห็นว่า สภาร่างรัฐธรรมนูญได้สร้างบทบัญญัติมาตรา ๑๐๗ (๔) ขึ้นโดยมีเจตนารมณ์ที่จะสร้างระบบพรรคการเมืองให้เข้มแข็งและเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการซื้อขายผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยง่ายและไม่ต้องการให้ผู้สมัครหรือประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย้ายพรรคการเมืองที่สังกัดอยู่เดิม ไปสังกัดพรรคการเมืองอื่น โดยเห็นแก่ผลประโยชน์ทางการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างเวลาเก้าสิบวันก่อนวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ความเข้มงวดของการบังคับให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ยังแผ่ขยายไปบังคับถึงผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วด้วย โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ (๔) บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดเมื่อ.....(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐๗.....” ซึ่งหมายความว่า นอกจากจะต้องสังกัดพรรคการเมืองในเวลาที่ยังสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ผู้ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังต้องดำรงสถานะภาพการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่ในเวลาสมัครรับเลือกตั้งไว้ตลอดไปด้วย ดังนั้น การที่จะแปลความหมายของข้อความว่า

“เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน” จึงต้องแปลให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ดังกล่าว โดยต้องมีผลให้การย้ายสังกัดพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถกระทำโดยง่าย จริงอยู่ รัฐธรรมนูญได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนไว้หลายแห่ง เช่น สิทธิและเสรีภาพในการเลือกตั้ง การสมัครรับเลือกตั้ง และการตั้งพรรคการเมือง การบังคับให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคการเมืองถือว่าการจำกัดสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองระดับหนึ่งและการบังคับระยะเวลาสังกัดพรรคอย่างน้อยเก้าสิบวันก็เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองลงไปอีกชั้นหนึ่ง โดยการบังคับให้สังกัดพรรคการเมืองเช่นนี้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแก้ไขปัญหาในกรณีจำเป็นเพื่อมิให้เสียหายแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรณีสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสิ้นสุดลงเพราะเหตุสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นพ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) เพราะขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ซึ่งรวมถึงการต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน โดยมีข้อผ่อนปรนในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง (๘) ว่า กรณีสมาชิกภาพของสมาชิกพรรคการเมืองผู้ใดสิ้นสุดลงเพราะพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติคัดค้านมติดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ วรรคสาม ว่ามติที่มีลักษณะขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และหากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า มติขับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นพ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองขัดต่อรัฐธรรมนูญสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง (๘) นี้ เป็นบทบัญญัติที่แสดงถึงหลักการสำคัญที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องสังกัดพรรคการเมืองตลอดเวลา โดยกฎหมายบัญญัติข้อผ่อนปรนในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถูกขับออกจากพรรคการเมืองที่ตนสังกัดโดยไม่เป็นธรรม สามารถจะหาสังกัดพรรคใหม่ได้ภายในระยะเวลาจำกัดสามสิบวัน

ข้อผ่อนปรนอีกกรณีหนึ่งที่สมาชิกพรรคการเมืองที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาจเปลี่ยนสังกัดพรรคได้โดยไม่ต้องรับผลกระทบให้ขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคือ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง (๕) กรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นต้องสิ้นสุดสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทันทีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สังกัด

บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง (๘) และมาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง (๕) นอกจากแสดงถึงเงื่อนไขบังคับที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องดำรงสถานะสมาชิกภาพสังกัดพรรคการเมืองไว้ตลอดเวลาโดยมีบทบัญญัติผ่อนปรนเท่าที่จำเป็นในการที่จะเข้าสังกัดเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นภายในระยะเวลาจำกัดเพราะเหตุที่ถูกขับออกจากพรรค โดยมติที่ไม่ชอบธรรม ตามรัฐธรรมนูญหรือเพราะเหตุที่พรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกถูกศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง (๕) ยังแสดงให้เห็นว่า รัฐธรรมนูญถือว่าการยุบพรรคการเมืองทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกพรรคการเมืองนั้นสิ้นสุดลง

เมื่อพิจารณาตัวบทของบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๔) แล้วจะเห็นข้อความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองแต่เพียงพรรคเดียว โดยมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกลับต่อเนื่องกันได้ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง หากการนับระยะเวลาไม่ต่อเนื่อง เช่น มีการพ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองไปแล้วกลับมาเป็นสมาชิกใหม่ของพรรคเดิม ก็ต้องนับเฉพาะช่วงระยะเวลาที่กลับมาเป็นสมาชิกใหม่นั้น และไม่มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญยกเว้นเงื่อนไขในมาตรา ๑๐๗ (๔) เพื่อให้มีการนับระยะเวลาของการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองต่างพรรคต่อเนื่องกันได้ หากจะอ้างว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ บางมาตรา เช่น มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๓ เกี่ยวกับการยุบรวมพรรคการเมืองที่บัญญัติให้สมาชิกพรรคการเมืองเดิมที่ถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตั้งขึ้นใหม่หรือของพรรคการเมืองที่เป็นหลักในการยุบรวม เพื่อตีความว่า เป็นบทบัญญัติที่ทำให้สามารถนับระยะเวลาการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองเดิมต่อเนื่องกับระยะเวลาการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองใหม่ เช่นนี้ ผู้ทำคำวินิจฉัยเห็นว่า เมื่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญมีข้อความชัดเจน

สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น โดยไม่มีข้อยกเว้นไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว การตีความพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้มีผลยกเว้น บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๔) ย่อมไม่สามารถกระทำได้

เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญย่อมมีสถานะสูงกว่าบทบัญญัติ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงไม่อาจนำบทบัญญัติ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตีความหักล้างหรือเป็น ข้อยกเว้นบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๔) ได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๔) สมาชิกภาพของสมาชิกพรรคการเมืองที่ถูกศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบนั้น ย่อมสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง และสมาชิกภาพของการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองในสังกัดพรรคการเมืองใหม่ ต้องเริ่มต้นนับใหม่ นับแต่วันที่เข้าสังกัดเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ จึงไม่อาจอ้างระยะเวลาการเป็น สมาชิกพรรคการเมืองเดิมที่ถูกยุบไปแล้วเพื่อให้เกิดสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๔) ได้ ดังนั้น นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ผู้ถูกร้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อพรรคชาติไทย จึงขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๔) สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ จึงสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) และ (๑๐) นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ